

Izhaja vsak torek, četrtek in sobota. — Cena: Zcelo leto 36 K, za pol leta 18 kron, za četrt leta 9 K, za 1 mesec 3 krona. Posamezna številka stane 40 vinarjev. Na pisemne naročbe brez pošiljave denarja se ne moremo ozirati. Naročniki naj pošiljajo naročnino po poštni nakaznici. Reklamacije glede lista so poštne prostre. Ne-frankirani dopisi se ne sprejemajo. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

NOVA DOBA

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v Zvezni tiskarni v Celju, Strossmajerjeva ulica št. 3. Oglasi se računajo po porabljenem prostoru in sicer: za navadne oglase po 30 v od 1 mm, za poslana, naznanila občnih zborov, naznanila o smrti, zahvale itd. 50 v od 1 mm, za reklamne notice med tekstom 2 K od vrste, Mali oglasi (največ 4 vrste) 4 K. Pri večkratnih objavah popust. Rokopisi se ne vračajo. Telefon št. 65.

IZDAJA IN TISKA ZVEZNA TISKARNA V CELJU. ☐☐☐ ODGOVORNI UREDNIK VEKOSLAV SPINDLER.

Dr. AVG. REISMAN:

Naše ljudsko-izobraževalno delo.

(Govor na zboru zaupnikov JDS v Celju, dne 27. julija 1919.)

Zdi se mi, da sem prevzel skoro najvažnejši referat za današnje zborovanje. Kajti ne samo za politično delovanje, ampak za celo narodno življenje je najvažnejši in najpotrebnejši temelj izobrazba. Vsak politični in kulturni delavec se tega zaveda, vsaka politična stranka si je svesta, da bo le tedaj obvladala bojno polje, če bodo njeni pristaši zadostno poučeni o njenih smotrih; to pa je le tedaj mogoče, če so vsi člani stranke primerno izobraženi. In tako vidite na programu vseh političnih zborovanj tudi referate o ljudski prosveti.

Ni torej težko o tem tolikokrat premletem predmetu govoriti; težje je, povedati danes v kratkem to, kar je najvažnejše v danem trenutku storiti in obenem navedeti tudi one praktične možnosti, ki bi nas privedle najhitreje do zaželenega cilja.

Naša ljudska izobrazba, ki je bila kratko pred vojno še na vrhuncu in nam obetala resnično krasno sadovo, leži danes na tleh. Če izvzamemo gospodarsko stran, nas ni petletna vojna nikjer tako usodno zadela, kot ravno na prosvetnem polju, kjer nam je prav vse udušila. Čez noč je moralo prenehati nebroj časopisov, ostali so morali pisati tako, da smo jih čitali z gnusom in moralnim ogorčenjem; knjige so jenjale izhajati, Slovensko Matico so nam zaplenili, Mohorska družba nam je delala s svojimi avstrijskimi solzami sramoto. Najboljše učitelje so nam vpoklicali, ostalo učiteljstvo so vpregli v vozove, ki so pobirali štari papir, eunje in koprive; po šolskih sobah pa se je razpredala pajčevina in bajonetni. Knjižnice so se zatvorile, tudi kulturna društva so zaspala, da, celo petje je umolknilo po naših sešilih.

Naša mladina je rasla brez učiteljev in brez očetov. In to je tista naša najhujša rana in vrzel, kateri bo morala ljudska prosveta posvetiti največ pažnje, da nam ne bodo v početku 20. stoletja vzrastli novi analfabeti. In s temi kratkimi, negativnimi dejstvi sem skoraj označil ves naš program v narodno-prosvetnem delu za bližnjo bodočnost.

Pomagajmo predvsem mladini in to z reorganizacijo, vsestransko podporo ljudske šole. Naš otrok naj nikdar ne zamudi po nepotrebnem niti ene ure v šoli, četudi vemo, da ga kmet težko pogreša doma. Mislimi je na bodočnost, ki bo prinesla hud boj za obstanek in v tem boju

Slovensko gledališče v Mariboru.

Dramatično društvo v Mariboru obhaja letos desetletnico svojega obstanka. V življenju naroda je to sicer kratka doba, a v razvoju slovenskega življa v Mariboru pomenja desetletno delovanje Dramatičnega društva izredno važno in častno točko. Znano je, kako so Nemci zatirali in zadrževali vsak korak napredka pri Slovencih. V teh hudih časih boja in ponižanja je izpolnjevalo Dramatično društvo nalogo, da je pritegovalo in združevalo vse, zlasti pa nižje sloje Slovencev pri gledaliških predstavah ter je tako krepilo korenine, s katerimi so se držali nekaterniki še Slovenstva.

Z osvojitvijo Maribora po Slovencih pa je bila naloga Dramat. društva pravzaprav izpolnjena, kajti nova doba se ne more več zadovoljiti z diletantskimi gledališčinimi predstavami, nastala je potreba stalnega slovenskega gledališča. Pri zadnjem občnem zboru izvoljeni odbor si je bil tega v svesti in njegov novi predsednik je že tedaj izrecno povdarjal, da bo treba spričo novih razmer, ki so nastale v Mariboru, gledati na

bo obstal le oni, ki bo imel poleg pridne roke tudi razvit razum.

Mi hočemo, da iz naših šol predvsem zgine avstrijski duh in zaveje v njih duh našega narodnega, državnega življenja. Zahtevamo pa zato tudi od države, da zagotovi učiteljstvu dostojno eksistenco in primerno izobrazbo, ki bo odgovarjala kulturnemu duhu časa in naroda.

Mi hočemo, da bo učitelji v svoji šolski sobi, kot tudi izven nje, neodvisen, kakor sodnik v svojem talarju. Po tem bodo učenci že ob izstopu iz šole iz lastnega nagiba segali po časopisih in knjigah in bodo dostopni kulturnemu in gospodarskemu poduku.

Naš narod se je v vojnih letih tekotom petletnega molčanja naučil tudi misliti in bo menda kmalu na vso grlo gotovim ljudem v Ljubljani glasno povedal, kakšno šolstvo hoče imeti po svoji narodni preroditvi.

Naše šolstvo mora biti slovensko, narodno, demokratično, socialno in pravno. Šola naj nas uči delati!

Patem bo lahek prehod k delu nadaljne ljudske izobrazbe. Želel bi predvsem, da naše kmetsko ljudstvo končno izprevidi, da mu je treba stalno poleg dela na polju, tudi duševnega, izobraževalnega dela, ker mu bo to čisto tudi pri gospodarstvu več koristilo, kot pa če od jutra do večera gara, a se ne zmeni za to, kaj se godi okrog njega po svetu.

V nobeni hiši naj torej ne manjka dober časopis. Ni dovolj, da se vpišete v kako društvo, kjer so časopisi, tudi doma moramo čitati, da se lahko cela družina pomeni o dogodkih, ki nam jih sporočajo časopisi. Velik skok v ljudski prosveti je napravila država s tem, da je dovolila kolportazo časopisov in naši ljudje naj bi gledali na to, da bi po nedeljah pred nobeno cerkvijo ne manjkali živahen prodajalec časnikov.

Treba pa je tuintam pogledati tudi knjigo, ki nam najbolj ublažuje misli in čustva; zato je zadnji čas, da zopet odpremo in drugod nanovo ustanovimo ljudske knjižnice, ki naj bodo zvesti tovariši odraščajoče mladine, kot tudi zrelih mož in žen. Človek ne živi samo od dela in jaz bi kot kmečki sin, ki sem predobro videl, koliko in kako nečloveško so naši ljudje tekom vojnih let po deželi trpeli, iz dna duše zaklical vsem tem trpečim bratom in sestram: vsaj nedeljo posvetite samemu sebi! Bodisi, da čitate časopise, dobro knjigo, ali da greste v naša društva, ki naj zopet prično s pevskimi zbori, ljudskimi igrami in telovadbo pri Sokolih. Inteligenca pa naj se že sedaj pripravlja, da bo šla na jesen in zimo med ljudstvo s času primernimi predavanji in tako pripravila tla najvišji organizaciji ljudske izobrazbe,

to, da Dramatično društvo pomnoži število svojih diletantskih igralcev z igralci po poklicu. To vprašanje je pretresaval odbor v vsaki svojih sej, preden so se pojavili v nekaterih listih neosnovani očitki, češ, da odbor Dramatičnega društva ne misli na napredek bodočega gledališča v Mariboru. Slednjič se je sešla gledališka enketa, v kateri so bili ne samo zastopniki Dramatičnega društva, temveč tudi gospod poverjenik za uk in bogočastje ter zastopniki mesta Maribora, glasbe in drugi prijatelji prosvete. Nastalo je vprašanje, kakšno gledališče naj dobi Maribor prihodnje jesen: ali opero, opereto ali dramo. Najraje bi seveda imeli vse troje, a izkušnje drugih gledališč, tako ljubljanskega, zagrebškega in tržaškega, kakor tudi dejstvo, da bi bilo v tem poznem času že težko dobiti igralcev in igralke za opero in opereto, so dovedle Dramatično društvo do spoznanja, da je prvi korak od diletantskega pa do pravega gledališča le ta, da vzpostavimo za enkrat le dramo, ljudske igre s petjem, po možnosti pa tudi opereto. Preskrbljeno pa je tudi za to, da bo prišla v Maribor šestkrat gostovat ljubljanska in morebiti tudi zagrebška opera.

to je ljudske univerze, katero nam bo menda kmalu upeljalo novo jugoslovansko vseučilišče v Ljubljani.

Pri tem bi rad povdaril veliko napako, ki jo naš napredni življenjski kot strankar. Če smo se že enkrat odločili za vstop v kako politično stranko, moramo napram njej tudi vestno vršiti svoje strankarske dolžnosti, to je delati vse, s čemur moremo stranki koristiti, da doseže moč in s tem uveljavi naš politični, gospodarski, socialni in kulturni program. Tega si vsi želimo, to je cilj vsega našega stremljenja. Zato se mi ne zdi umestno, da se naši kulturni delavci tako dosledno vdinjajo v brezbarvna, slogaška društva, na primer v Čitalnice, kjer imajo potem vezane roke, ker je v društvu slučajno tudi kak član nasprotno politične stranke, a v društvu ne dela drugega, kot da plača borno članarino, in s tem že doseže, da društvo nima nikake »barve«, torej je tam samo za kontrolo in naši ljudje s tem svojim nesebičnim delom napravljajo često celo reklamo za druge stranke.

Nočem pa s tem seve nikakor grajati nestrankarskega dela v splošnem. Toda vprašal bi vas samo: ali delajo tako tudi pristaši katerekoli druge stranke? Mislim pa, da bi bilo v dobro naše stranke in narodne stvari, če sklenemo odslej prenesti malo več našega kulturnega delovanja v naše politične organizacije in tako izvršujemo svoj organizacijski red, ki nalaga delokrogu krajevnih organizacij med drugim tudi ustanoviti bralna društva in ljudske knjižnice, razširjati strankino časopisje ter politični in izobraževalni tisk sploh.

Začnimo torej polno živeti to novo življenje, po katerem smo tako dolgo hrepeneli in si od njega toliko obetali.

Zdi se mi, da mnogokje sedaj ne delujejo več, češ, saj sedaj smo svoji; ko bi deslej delali v prid svoje bodočnosti samo zato, ker nismo smeli delati in nam je za vsakim korakom stal avstrijski žandarm in policijski komisar. Od vsepovsod prihajajo pritožbe o mrtvilo zlasti inteligenčnih krogov. Posledica tega pa je zopet, da se morajo nekateri ubijati do izčrpanosti.

Zato končam s klicom na te mrtve duše: Vstanite, odprite oči, da vidite, kako žarko sije jugoslovansko solnce na našo razdrapano kulturno njivo in bi tako rado dvigalo brstenje naših semen iz toli plodne slovenske zemlje! Iz naroda za narod!

Obiskujte v počitnicah naše Savinjske planine! — Krasni izprehodi, izleti in planinske ture! — Povsod dobra in udobna zavetišča Slov. plan. društva!

Tedaj je nastalo vprašanje, kje naj se vršijo predstave, ali v Narodnem domu ali v mestnem gledališču. Jasno je bilo, da nemško gledališče v slovenskem Mariboru mora prenehati, če se hoče uspešno razvijati slovensko. Dasi je doslej nemško gledališče, ki je last mesta, že staro poslopje, je vendar prevladovalo mnenje, da vzlic temu odgovarja v večji meri zahteva pravega gledališča nego oder Narodnega doma, ki nam sicer dobro služil v dobi zatiranja. Zato je Dramatično društvo stopilo v dogovor s predstaviteljem mesta Maribora, z gospodom vladnim komisarjem dr. Pfefferjem, ki je umeval težnje slovenskega prebivalstva po stalnem gledališču in je odprl vrata doslej nemškega gledališča Slovincem, na drugi strani pa je Dramatično društvo priskočilo bodočemu slovenskemu gledališču s tem na pomoč, da mu bo dalo vso svojo bogato garderobo, dekoracije, arhiv in sploh ves svoj inventar na razpolago. Obenem s temi sklepi pa je Dramatično društvo v Mariboru stopilo že tudi v dogovor s raznimi umetniki, in posrečilo se mu je pridobiti kot ravnatelja slovenskega gledališča v Mariboru slovečega igralca in režiserja gospoda Nučiča, ki se je po-

Miloš Štibler:

Tri dni v Sloveniji.

Mislím ona dva dneva v mescu juliju tl. ko sem se s predstavitelji srbskega in hrvatskega zadružništva udeležil občnega zbora Zadružne Zveze v Celju, premiranja konj v Žalcu ter obiskal kmetijsko šolo v Št. Jurju ob j. ž. in Rogaško Slatino. Tretji dan je oni, ko sem se udeležil v Mariboru seje vino-rejskega odseka Slov. kmet. družbe. Bilo je to dne 27. julija 1919.

a) Požrtvovalnost in uspehi.

Prvo, kar sem na tem potovanju imel priliko opazovati, je dejstvo, da je v Slovencih še zmiraj neobičajno mnogo požrtvovalnosti in nesebičnosti. Ako opazujemo naše zadružno delo in delo v naših stanovskih kmetijskih organizacijah, tedaj najdemo stotine in stotine resnih tihih delavcev, ki žrtvujejo nena- vadno mnogo časa in truda za prospeh zaupanih jim organizacij, ne da bi pri tem iskali za svojo osebo gospodarskih dobičkov. Mnogi so med njimi, ki celo iz lastnega žrtvujejo znatne svote in ne zaračunajo niti svojih gotovih izdatkov. Posebno jasno se je to videlo v Žalcu v naši konjerejski organizaciji. Predsednik te organizacije g. Lovro Petovar in posamezni odborniki potujejo širom cele slovenske Štajerske za korist društva, a vedno na lastne stroške. Podobnih slučajev je najti v vseh naših ostalih gospodarskih in gotovo tudi negospodarskih organizacijah.

Tako požrtvovalnost in nesebičnost je treba javno pohvaliti posebno danes, ko se na vseh koncih in krajih pojavljajo ljudje in skupine, kojim je najvišji smoter, doseči iz vsakega dela čim največji gospodarski dobiček oziroma svojega sočloveka gospodarsko čim najtemeljitejše izropati. Našega naroda niso spasil ljudje poslednje rokovnjaške vrste, temveč oni ljudje, ki so se se udeležovali požrtvovalno in nesebično. Kar imamo narodnih političnih in gospodarskih uspehov, za vse gre hvala našim požrtvovalnim in nesebičnim javnim delavcem. In tudi v bodoče bodo dosegli le taki ljudje velike uspehe v naših narodnih organizacijah, med tem ko utegnajo gospodarski rokovnjači doseči uspehe za lastne žepe, nikdar pa za narodno celokupnost. To je treba danes tem glasneje povdarjati, čim bolj se širi gospodarsko rokovnjaštvo.

b) Pri rokovnjačih.

Med pristne rokovnjače sem zašel na tem potovanju dvakrat. Prvič, ko sem nekje v neki slovenski banki hotel zamenjati stodinarski bankovec. Dinar ima pri nas uradni kurz in sicer se dobi

prijel tega podjetja z vso vneto in energijo, ki je njemu lastna. Za naše slovensko gledališče je že pridobljenih s pogodbami več prvovrstnih moških in ženskih umetnikov in smelo trdim, da se bo slovensko mariborsko gledališče uspešno kosalo z ostalimi jugoslovanskimi gledališči.

Mestno gledališče v Mariboru je sicer, kakor že omenjeno, staro poslopje, a ima tudi svoje prednosti; predvsem je njegova akustika izredno dobra; tudi prostor za gledalce je precej v redu; marsikatera pomanjkljivosti pa so na odru, a vse to se bo dalo popraviti še pred otvoritvijo sezije. Naš znani umetnik, gospod profesor Cotič, je radevolje prevzel obnovev in popravilo kulisa, a tudi mnogo drugih pridnih rok dela od jutra do večera, da bo gledališče moglo uspevati. Zeleti bi bilo, da pridobi mestna uprava v svojo last tudi vso garderobo bivšega nemškega gledališkega ravnatelja, in potem imamo vse, česar potrebujemo.

Pa še nekaj moramo omeniti: Dramatično društvo je poskrbelo tudi za to, da se otvori v najkrajšem času tudi dramatična šola pod spretnim vodstvom gospoda ravnatelja Nučiča. Vsi oni, ki

po uradnem kurzu za dinar tri krone. Ako manjši posredovalci ali menjači skušajo pri zamenjavanju zaračunati nekaj vinarjev, nič ne rečem, dasiravno bi niti to ne bilo potrebno, ako bi bil finančni minister na svojem mestu in bi zaukazal, da se mora dinar vsaj pri vseh javnih blagajnah sprejeti po predpisanim uradnem kurzu. Pristno rokovnjaštvo pa je, ako stopim v najuglednejšo slovensko banko in se mi tam ponudi za 100 dinarjev samo 260 kron! Tako početje kaže kapitalistične podjetnike v pravi luči.

Drugič sem zašel med rokovnjače v — Rogaški Slatini. Samo eno uro sem bil tam, ali videl sem dosti. Taka »zdravilišča« zbirajo danes v svojih podjetjih in zabavnih domovih skoraj izključno le naše moderne rokovnjače, ki se jih imenuje tudi »vojne dobičkarje« — kak o studen tip človeštva se tu zbira! Vesečila me je samo ena stvar insicer opazovanje, da je med temi rokovnjači le bore malo prirodnih jugoslovanskih ljudi. Po ogromni večini so krivonosni in švabsko-jezični sinovi Izraela, osobito iz Izraelove podružnice v banovini. Popolnoma zaupam v zdravo naravo našega jugoslovanskega naroda, ki bo premagala tudi to golazen.

V Rogaški Slatini sem se spomnil angleških zadržarjev. Angleška zadržarna organizacija šteje danes že blizu štiri milijone članov — rodbinskih očetov, po veliki večini delavcev. A ta organizacija ima celo vrsto lastnih sanatorijev in lastnih domov v podjetjih, kakoršno je Rogaška Slatina. V teh sanatorijih in domovih se morejo zdraviti in krepčati tudi preprosti zadržarji-delavci, seveda po zmernih nerokovnjaških cenah. Tega dela se mora lotiti tudi jugoslovanska zadržarna organizacija. V naših vrstah stoji v prvi vrsti kmet, ki v svojem delu največ trpi in je okrepčila in razvedrila najbolj potreben. — Pripravimo mu kopalniške domove po angleškem zadržarnem vzgledu! Stvar je potrebna in izvedljiva. Za same rokovnjače ne bomo vzdrževali državnih kopalnišč.

(Konec prih.)

POLITIČNE VESTI.

Narodno predstavništvo se je dne 4. avg. zopet sešlo in bilo dobro obiskano. Od ministrov pa so bili navzoči samo demokrati. Predsednik je prebral pismo ministerskega predsednika o ostavki vlade in nato seje odgodil za toliko časa, dokler se ne sestavi nova vlada. Medtem bodo delovali odseki, kjer poslanci pretresujejo razne zakonske predloge.

Veliki izgredi proti Slovincem in socialistom v Trstu. Dne 3. avgusta se je vračalo v Trst okoli 1600 otrok z izleta, ki so ga priredili socialisti. V mestu pred Delavskim domom pa je nastal prepir med socialisti in karabinerji, ki so rabili orožje. Nastala je velikanska zmešnjava in razburjenje, pri kateri je padlo več mater v nezavest. Delavci so stopili vsled tega v štrajk, kar je zopet izzvalo spopade za karabinerji, ki so streljali na delavce. Več jih je bilo težko ranjenih in mrtvih. Po tem spopadu pa

se hočejo posvetiti poklicu igralcev in igralk, bodo imeli tu priliko izuriti svoje spretnosti, a tudi diletantje, ki imajo veselje za sodelovanje na odru, bodo gotovo radevolje posečali našo dramatično šolo. Tako bo preskrbljeno tudi za naraščaj gledališkega oshoja v prihodnosti. Posebni oglasi, tičoči se dramatične šole, izidejo v kratkem.

Slovensko gledališče pa ne bo delovalo samo v Mariboru, temveč tudi v Celju in Ptuj, ker bo vsak teden po enkrat stalno gostovalo. Na ta način bosta tudi ti dve mesti imeli potrebno razvedrilo in duševno hrano.

Pomanjkljivo bi bilo to poročilo, če bi se ne dotaknil tudi vprašanja, kako bo z denarnim stanjem našega slovenskega gledališča. Povedati moram, da se je to vprašanje pretresavalo vsestransko in po kalkulacijah strokovnjakov smemo reči, da je naše gledališče tudi v tem oziru na pravi poti in se ni treba bati neprijetnih presenečenj.

Tako je torej zaključilo Dramatično društvo v Mariboru svoje desetletno delovanje z važnim korakom od diletantskega do gotovo prvovrstnega stalnega gledališča v Mariboru, Celju in Ptuj.

je nastopila italijanska mladež in je pod vodstvom italijanskih oficirjev priredila protidemonstracijo, ki se je kmalu izpremenila v silovite izgrede proti Slovincem. Italijanska druhal je navalila proti Narodnemu domu in zahtevala, da se razobesi italijanska zastava. V Slovanski čitalnici so demonstranti razbili vhodna vrata in na to razobesili italijansko zastavo, pohištvo, knjige in časopise pa so razmetali na cesto, kjer so jih razgrajajoči študenti zažgali. Enako so demonstranti razbijali še v uredništvu »Edinosti«, v prostorih »Trgovske obrtne zadruge«, kjer so s sekirami razbili vrata in v slovenski šoli na Aquidottu. Laški karabinerji so to razbijanje mirno gledali.

Naša politika v Beogradu. Nezdrave razmere v našem ministerstvu so končno dozorele v toliko, da je smatral min. predsednik Protič za potrebno, podati demisijo, katero je regent Aleksander tudi sprejel. Kot vzroke demisije navaja Protič: 1. Diference glede notranje politike s Pribičevićem. 2. Medsebojno nezaupanje med njim in notranjim ministrom. 3. Občevalne neprilike v kabinetu. 4. Razlika v obsegu in načinu izvedbe agrarne reforme. 5. Poostreni odnosi v Narodnem predstavništvu. 6. Želja po »rekonstrukciji« kabineta v demokratiški stranki. 7. Zasedba škofijske stolice v Djakovem. — Vsak lajik-politik uvidi, da je bilo to pisemce min. prezidenta skrajno nepolitično in ga »Demokratija« čisto upravičeno označuje kot običajen pamflet. »Demokratija« je odgovorila Protiču na njegove izpade prav obširno, stvarno in naravnost uničujoče za njegovo min. predsedovanje. Očita mu, da je edino on kriv nesporazumljenja z notranjim ministrom, slabih železniških razmer, kozlov, ki jih strelja njegov pobočnik — finančni minister, neurejenega valutnega vprašanja, slabega zastopstva v zunanji oplitiki in počasnega razvoja agrarne reforme, ker se je Protič vezal z bogatimi begi, grofi in baroni. G. Protič je po mnenju »Demokratije« radi obnašanja v min. sejah in njegove ostavke, ki je unikum v parlamentarni historiji, nemogoč v kabinetu in tudi ne more več razpravljati z Demokratsko zajednico, ker je v najtežjih časih našega narodnega življenja razbil koalicijsko strank. Protič je element destrukcije in uničevanja, ne pa dela in stvarjanja, ki ga zahteva JDS. Še ostrejšo izjavo so podali proti delovanju Protiča ministri demokratske zajednice, ki odločno obsoja rušenje vlade v teh usodnih časih za državo SHS.

Reka. Glasom poročila »L' Avenir« pripade Reka Italiji, pristanišče pa postane prosta luka pod upravo zveze narodov. Italija bi se zato odpovedala velikemu delu svojih zahtev v Dalmaciji. Maloazijsko vprašanje je odvisno še od sklepa Zedinjenih držav o Turčiji.

Iz jugoslov. dem. stranke.

Shodi JDS v Brežicah, na Bizeljskem in v Sv. Petru pod Sv. Gorami.

Ze dolgo so želeli pristaši JDS shod v Št. Petru pod Sv. Gorami, na katerem bi naj poročal poslanec dr. Kukovec in določil se je ta shod končno na preteklo nedeljo popoldne. Da bi se pa ustreglo tudi enaki želji brežiškega okraja, določil se je istega predpoldne tudi shod na Bizeljskem. Stranka je hotela dati priliko našim kmetom, da slišijo tudi hrvaškega ali srbskega poslanca, ker je ta stranka edinstvena stranka. Ze sta objubila prihod odlična poslanca Večeslav Vilder iz Zagreba in dr. Angjelinovič in znani hrvaški organizator Ancel. Vendar pa prva dva vsled nujnega poklica v Beograd nista mogla priti, prišel je pa gospod Ancel.

V soboto poprej je pa sklical dr. Jos. Zdošek tudi v Brežicah lepo uspeš zaupni sestanek. Na vseh treh shodih sta govorila dr. Kukovec slovenski in gosp. Ancel hrvaški ter govorila o programu in stališču stranke k vsem dnevnim vprašanjem.

Na Bizeljskem je poleg teh govornikov in dr. Zdoška govoril tudi nadučitelj Potočnik z lepim uspehom. Na Bizeljskem je bil shod tako obilo obiskan, da se je moral vršiti pod milim nebom. Shodi so bili zelo potrebni in je narod z napeto pozornostjo poslušal poročila. Slišale so se tudi mnoge pribožbe ljudstva in se sprejele primerne resolucije.

Pri Sv. Petru so prišli na shod tudi pristaši iz Podsrede in Kozjega, zlasti mnogi pa domačih kmetov. Obžalovati

je le bilo, da so na tem shodu očitno od nasprotnikov naščuvani in opijanjeni bratje Štrucelj shod motili, kar je povzročilo veliko nevoljo ogromne večine zborovalcev. Vseposodi se vidi, da je ljudstvo dobro, da pa občuti težave časa, draginjo obleke itd. Ni pa tudi dovolj v dotiki s svojimi voditelji, v katere bi moglo imeti pravo zaupanje. Delo je potrebno.

Zhora zaupnikov JDS v Mariboru se je minulo nedeljo udeležil tudi general Maister, katerega so zborovalci z isto prisrčnostjo, kot podpredsednika deželne vlade, dr. Žerjava, pozdravljali.

MARIBORSKE NOVICE

O popačenih slovenskih napisih tožijo Mariborski listi. Čudno, da oblasti, ki so vendar v rokah radikalnih rodoljubov, puščajo tako predrzno izzivanje in smešenje državnega jezika nekaznovano.

CELJSKE NOVICE.

Celjski odsek SPD ima danes v sredo ob 8. uri v Čitalnici sestanek. — Dr. Kalan.

Poziv. Kakor bo že celjski javnosti znano, sklicuje tukajšnje dijaštvo I. jugoslov. dijaški shod v Celje, da se ob tej priliki zedini slovenska-hrvatska in srbska omladina. Ta shod, ki se ima vršiti dne 31. avg., 1. in 2. septembra in ki bo obiskan od 400—500 delegatov vseh treh narodnosti, je za nas vse tako v političnem, kakor v kulturnem oziru veličaven. Naša dolžnost je, da sprejmemo mile nam brate kakor so oni nedavno sprejeli naše Sokolstvo. Zato se obrachamo do rodoljubnih celjskih rodbin, da nam v tem oziru pomorejo ter nam po možnosti dajo v to svrhu na razpolago prenočišča.

Prijave, naj se preustroji celjska drž. višja gimnazija v realno gimnazijo, so do 4. avg. 1919 doposlali okrajni odbori Sevnica, Brežice, Celje, Šmarje, Šoštanj krajni šolski svet, vodstvo ljudske šole, občinski urad (vsi) v Gotovljah, učiteljsvo ljudske šole v Žalcu in dva zasebnika. — Podružnica društva slov. prof. v Celju.

Polijska ura. Okrajno glavarstvo nas prosi, da opozorimo občinstvo na naredbo deželne vlade št. 259 § 4, glasom katere se morajo javne veselice, plesi itd. uprizaritve vseh vrst (gledališke in kinematografske predstave, varijeteji, glasbene zabave itd.) končati najkasneje o polnoči. Ob tem času morajo biti dotični prostori že izpraznjeni. — Objavljamo z željo, da naredbo uvažuje prizadeto občinstvo in v to poklicani izvršilni organi — mislimo n. pr. na sobotno slavnost v Nemški hiši, iz katere so se še pri ranem dnevu motovillile razne nemškutarske korifeje.

Klub naprednih akademikov. Po premoru petih vojnih let je klub naprednih akademikov v Celju sklical občni zbor dne 1. avgusta v društvene prostore, da naganovo oživi prekinjeno društveno delovanje. Predsednik kluba iz leta 1913. je nam mlajšim in bodočim akademikom poročal o delovanju kluba od njegove ustanovitve do danes in nam dal smernice za v bodoče. Ponosni smo lahko mi novi klubaši na bogato dedščino, katero smo prejeli od svojih prednikov, saj vemo, kako težko je bilo delo omladine, ko je za vsakim ogrom prežal avstrijski policist. Hvaležni jim hočemo biti in to bomo v prvi vrsti pokazali s tem, da bomo njih započeto delo z neumorno vztrajnostjo nadaljevali in tako varovali ugled celjskih akademikov. Na občnem zboru je stari odbor predal novoizvoljenemu ves inventar, ki zasluži na podlagi svoje vsebine in urejenosti naše popolno priznanje. Izvolil se je sledeči odbor: predsednik: Rado Pečnik, podpredsednik: Lojze Brenčič, tajnik: Raško Salmič, blagajnik: Drago Hočevar, knjižničar: Slavo Modic, arhivar: Savo Sancin.

Umrla je v celjski bolnišnici po daljšem bolehanju ga. Frančiška Guzej, poprej gostilničarka na Ostrožnem. Ženski Ciril-Metodovi podružnici v Celju je volila darilo 500 K. Lep spomin narodne zavednosti. Pogreb je bil danes ob štirih popoldne iz javne bolnišnice na okoliško pokopališče. Pokoj njeni duši!

Sestanek slovenskih obrtnikov danes 7. avgusta zvečer ob 8. uri »na Škarpi« (gostilna Božič na Bregu). Na sestanku predava g. dr. Božič o starih

obrtiških bratovščinah in Čebih. Pričakujemo že z ozirom na zanimivo predavanje zopet mnogobrojno udeležbo. Občeslovensko obrtno društvo v Celju.

Kolektivna zadruga v Celju vabi na izvanredni občni zbor, ki se vrši v nedeljo 10. avg. ob 9. uri dop. v hotelu pri Pošti. — Z ozirom na važnost dnevnega reda je nujno potrebno, da se zadržniki zborovanja polnoštevilno udeležijo. — Odbor.

Mistifikacija. Gosp. Franjo Golob, rač. podč. izjavlja, da je notica o njegovi zaroki z gdč. N. N. v Žalcu neresnična, kar radevolje popravljamo. Zadevo smo pa odstopili v daljno uradovanje kluba »Samote«.

Najdene stvari. Našla se je na potu od gostilne Rebeušek do mosta Oglajne denarnica z manjšo svoto denarja, ki jo hrani konsumno društvo.

Sokolstvo.

Nova sokolska društva se snujejo v Laškem, na Teharjih in v Konfičah. Na Teharjih se je osnoval začasno odsek Celjskega Sokola, ki šteje 32 članov in 38 članic. Predsednik odseka je brat Ivo Čater, ki je prepustil teharskim Sokolom prostor za telovadbo na svojem posestvu na Bežigradu. Organizacija sokolska tedaj lepo napreduje.

Sokolski javni nastopi: V Ratečah pri Zidanem mostu se vrši 17. t. m. okrožni zlet posavskih društev. V Laškem priredi Celjski Sokol v zvezi s sosednimi društvi izlet 24. t. m. — V Šoštanju praznuje tamošnji Sokol dne 7. septembra t. l. svojo 10 letnico, Savinjsko okrožje priredi tem povodom izlet v Šoštanj. — V Celju priredi Celjski Sokol dne 14. septembra t. l. veliko javno telovadbo. Podrobne sporede teh prireditev še priobčimo.

Slov. Bistrica. (Sokol.) Igra in telovadba deklic, ki jo je minulo soboto in nedeljo priredila naša neumorna in navdušena sokolska mladina, je uspela kar najbolje. Obisk je bil povoljen, čeprav nismo izobesili niti lepakov, kar nam dokazuje, da si v našem okraju sokolska ideja že sama dela pot. Igralci in igranke so svoje naloge izvedle v splošno zadovoljnost občinstva in mi smo se vnovič prepričali, da imamo res talentirano mladino v našem mestu. Telovadkinje pa so nas s svojim ljubkim nastopom naravnost očarale. S tem pa je bil trud njihovega vaditelja, g. učitelja Planerja, gotovo obilo poplačan. Želimo le, da bi se krog Sokolic in Sokolov kar najbolj razširil, za kar bi moral vsak brat in sestra skrbeti, — in da bi slovenjebistriški Sokol kmalu tudi javno nastopil. Na zdar!

Zlet Mariborske Sokolske župe v Ptuj. Kakor že objavljeno, vrši se 7. septembra t. l. zlet Sokola ob naši severni meji v Ptuj. Do zleta loči nas samo še mesec dni. Pozivljamo vsled tega vsa bratska društva k najvstrajnejšemu delu. Ptuj so zgodovinska tla. Tu se je pravzaprav leta 1908 utrgala lavina, ki je neizprosno drvela naprej, dokler nam ni zasijalo solnce svobode. Kdo se ne spominja one zgodovinsko važne skupščine družbe Sv. Cirila in Metoda, ki se je vršila v Ptuj 7. septembra meseca 1908. Komu niso v spominu ljubljanski dogodki, ki so sledili takratnim krvavim napadom na Slovence v Ptuj. Plamen, ki je zažarel v našem narodnem probujenju, ni več zatemnel. Ptuj je danes osvobojen in tu hoče Sokol proslaviti spomin vseh žrtev, ki so morale pasti za naše narodno ujedinenje. Sokol hoče s svojim delom dokazati, da vse te žrtve niso bile zaman. Tu v Ptuj se hočemo boderiti za nadaljno smoterno delo, ki je nujno potrebno, da utrdimo našo mlado svobodno državo. Bratje Sokoli, na svidenje 7. Septembra t. l. v prijaznem Ptuj. — Odbor Ptujkega Sokola.

PTUJSKE NOVICE.

Shod invalidov v Ptuj se vrši v nedeljo, dne 10. avgusta 1919 popoldne. Čas in prostor je razviden iz letakov. Invalidi, udeležite se ga v polnem številu, ker se gre za vaše interese! Centralni odbor.

DNEVNE NOVICE.

Čiščenje. Pred kratkim je prišel ljubljanski dnevnik zopet daljši oster napad na nekega višjega uradnika v Celju, bivšega nemškutarja, ki pa ga je naša država vključila v službi. Mi se ne bomo spuščali v razmotrivanje, je-li bilo primerno in potrebno, obdržati moža v naši službi; na vsak način pa moramo vladi odločno povedati, da je bilo skrajno nepremišljeno, pustiti moža, kot nešteto drugih podobnih tovarišev, na istem službenem mestu, kjer vsakdo pozna njegovo minulost in ga nešteto osebno prizadetih dnevno z ogorčenjem srečuje. Mislimo, da je bilo vsakomur mučno čitati napad onega časopisa, tudi osebno prizadetemu; ker, če ga je vlada že enkrat obdržala v svoji službi, lahko on od nje tudi zahteva primerne zaščite. Zahtevamo torej od vlade, da vse bivše nemškutarje vsaj premesti na druga mesta, kjer bodo eventualno lahko tudi sodelovali v prid naše države, — kar je le tedaj mogoče, če ne bodo živeli v kraju, kjer se morajo dnevno stikati s svojimi bivšimi političnimi prijatelji in sovražniki. S tem pa seveda nikakor nočemo reči, da je treba sploh kakega nemškutarja obdržati v naši službi.

Vatikan še ni priznal naše države in kakor poročajo »Primorske novine«, je papež izrecno prepovedal vsako cerkveno opravilo za slučaj smrti našega kralja. Vidi se jasno, kako odvisen je škofski papež od naše prijateljice Italije. Ob vsaki priliki in nepriliki pa se razvešajo iz cerkev po Sloveniji papeške zastave kot v zasmeh avtoriteti naše države. Doživimo morda prihodnjč, da bo plapolala poleg papeške še laška zastava iz slovenskih cerkev.

Zveza kmet. podružnic v političnem okraju ljubljanskem priredi v nedeljo, dne 10. avg. ob 9. uri v gostilni Kosi pri Sv. Križu že napovedani shod delegatov, odbornikov in poverjenikov včlanjenih 7 kmet. podružnic. Na dnevnem redu je poleg drugoga izvolitev odborovega načelnstva in »Zavezine« gospodarske zadruga. K udeležbi so povabljeni vsi interesentje. Franjo Cvetko, t. č. načelnik.

Zaplenjeno zlato v Špilju. Finančna straža je dne 28. julija zaplenila nekemu tihotapcu 299 cekinov po 20 frankov in 2 cekina po 10 frankov. Zaplenjeni cekini so bili vredni nad 6000 frankov. Dne 30. julija ponoči pa je hotel židovski trgovec Memišević iz Sarajeva vtihotapiti v Avstrijo za več milijonov zlata in tujega denarja. Vreče, v katerih je imel spravljene cekine, je imel skrite deloma v mehu, deloma pa v surovem maslu. Eno vrečo cekinov je imel zavito kot klobaso v posodi za vodo na stranišču. V eni vreči je bilo 1700 cekinov po 20 frankov, 152 cekinov po 10 frankov in 299 turških zlatnikov. Razen tega je bilo v vreči 46 rumunskih bankovcev po 500 lejev in 2 bankovca po 1000 lejev. V vreči, ki je bila zvita kot klobasa, so našli 287 cekinov po 20 frankov in 26 cekinov po 10 frankov. Ves zaplenjen denar so prepeljali v Maribor in ga shranili v blagajni davčnega urada. Ker je kurzna vrednost 20 frankovskega cekina sedaj 156 K, se lahko izračuna, kakšno milijonsko vrednost reprezentira v Špilju zaplenjeno zlato.

Ustanove za revne dijake. V ministrstvu za prosveto se razmotriva vprašanje glede ustanov za revne dijake in način, kako se bodo letos podelile. V to svrhu bo ministrstvo za prosveto zahtevalo potrebne kredite od finančnega ministrstva. Za to se bo imenovala posebna komisija.

Oddaja zlatega denarja v Nemčiji. Po izdaji državnega zakonika bo objavljena prva izvrševalna odredba državnega urada za finance glede izročitve zlatega denarja. V privatni posesti nahajajoč zlat denar se mora vsaj v štirih tednih oddati na račun države. Tuzemci morajo oddati tudi svoj zlati denar, ki se nahaja v inozemstvu, inozemci pa svoj zlati denar, ki se nahaja

v tuzemstvu. Državljeni francoski, britanski, italijanski in državljani Zedinjenih držav, morajo oddati le zlati denar, pridobljen po 10. juliju.

Rodo!jubje. Pri vseh uradih čutimo pomanjkanje uradništva in bo torej ena največjih skrbi naše države za bližnjo bodočnost vzgoja v šolah. Življenje našega dijaštva je bilo že pred vojno naravnost proletarsko in nešteto talentov je podleglo vsled stradanja jetiki. Pričakovati bi toraj bilo, da bode naša javnost vsaj sedaj, ko je življenjski obstoj dijaštva naravnost obupen, segla globoko v žepe, posebno pa oni, ki so v vojni nezaslišno obogateli. Žal, da se nade dijaštva niso izpolnile, ampak kvečjemu poslabšale. Prejeli smo letno poročilo graškega podpornega društva za preteklo leto, iz katerega je razvidno, da se nahajajo med podporniki sami uradniki in še par rodo!jubnih odvetnikov. Zanimiv je zlasti seznam darovalcev iz Maribora, kjer je daroval največ auskultant V., ki nima niti plače, ampak samo adjutum; — daroval je namreč 40 K. Žalostno!

Premoženje nemadžarskih državljanov na Ogrskem. V zadevi prijave ogrskega premoženja nemadžarskih državljanov se objavlja, da je madžarska vlada rok za to prijavo, ki je imel prvotno poteči z 31. julijem t. l., podaljšala do zadnjega avgusta t. l. Prizadete stranke imajo potemtakem sedaj priložnost, da tudi same pravočasno ukrenejo, kar se jim zdi potrebno za varstvo njihovih interesov.

DOPISI.

Vojnik pri Celju. Na Dunaju je umrl naš vojniški rojak senatni predsednik dr. Ignac Pevec. V mlajših letih je služboval pri sodiščih v Celju, Ptuj in v Mariboru. De mortuis ni nisi bene. Bil je eden tistih, ki so prodali in zatajili svoj rod, eden onih, ki je kot zatiralec jezika in pravic naroda, iz kojega je sam izhajal, pripeljal v avstrijski uradniški lestvi visoko. Glasilo celjskih Nemcev pravi o njem, da je bil radi trdnosti značaja in zvestobe nemškega mišljenja splošno priljubljen.

Koncert v Dobrni. Koncert v veliki dvorani ženskega zdravilišča toplice Dobrna pri Celju, priredi dne 8. t. m. ob 20. uri virtuoz na gosli gošp. Vladimir Količ iz Zagreba.

Sv. Peter v Sav. dol. Odsek stan. zveze slov. akademikov priredi dne 15. avgusta ob vsakem vremenu v prostorih restavracije g. Šribarja F. S. Finžgarjevo ljudsko zgodbo »Veriga«. Po igri velika ljudska veselica, na kateri svira rudniška godba iz Zabukovce, ples, šaljiva pošta, srečolov itd. Čisti dobiček je namenjen podpornemu društvu slovenskih visokošolcev in dijaški kuhinji v Celju. Začetek ob 15. uri. Za vozove proti Celju je preskrbljeno. Dobičke za srečolov in denarne prispevke naj se blagovoli opšljati na »Veselični odsek« v Št. Petru v Sav. dol.

Gornjegrasko učiteljsko društvo je imenovalo na svojem zborovanju na Rečici svojega bivšega predsednika g. Jos. Bizjaka, sedaj mestnega nadučitelja v Celju, vsled nevenljivih zaslug za okr. stanovsko organizacijo, svojim častnim članom.

Gornjigrad. Dne 26. jul. je prišel na svoj grad ljubljanski škof dr. A. B. Jeglič na daljši poset. Bil je slovesno sprejet od župana in zastopnikov uradov. Zvečer je priredilo »Pevsko društvo« podokhico in zapelo štiri krasne pesmi. Tudi domača godba je svirala. Škof se je zahvalil za počaščenje, katero za svojo osebo odklanja, isto naj velja naši veliki jugoslovanski ideji, kateri želi skorajšnji srečni izid. Nato je mnogobrojno občinstvo burno klicalo: Živijo jugoslovanski škof!

Hrastnik. Dne 31. julija t. l. poročil se je g. Davorin Čander, učitelj na Dolu z gđ. Julijo Pintar, učiteljico v Hrastniku. Vrlemo narodnemu paru iskrene častitke.

Sv. Jurij ob juž. žel. Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Št. Jurju ob juž. žel. priredi v nedeljo, dne 10. avgusta 1919 ob 15. uri Gregorčičevo slavnost na Goriškem travniku pri Osetu. Za zabavo, želodec in hrano

skrbe zavedne Šentjurčanke. Ob slabem vremenu se vrši slavnost v telovadnici v šoli.

Slov. Bistrica. (Igra.) Celjski dijak priredijo v soboto, dne 9. avgusta ob pol 8. uri zvečer v hotelu Beograd, (poprej Austria) moderno igro, dramo pisatelja Halbeja »Mladost«. Igra je polna silno dramatičnih prizorov in je zbudila svoj čas velikansko zanimanje inteligentnih krogov, ker rešuje takozvano »idealno študentovsko ljubezen«. Kot glavne osebe nastopajo dobrodušen župnik, strogi kaplan in študent z njegovo ljubo. Čisti dobiček je namenjen v korist srbskim dijakom, ki pridejo prihodnji mesec na Štajersko, zato se preplačila hvaležno sprejmejo.

Slov. Bistrica. Vlada je razpustila tudi naš »Turnverein«. G. sekvester dr. Pučnik pa je komaj našel njegovo telovadno orodje, katero so nemškutarji v treh vagonih zapeljali v Maribor. Pri tem skrivanju je pomagal najbolj trgovec Krautsdorfer, ki ima sine v nemški armadi. Na tem orodju bo odslej telovadil naš Sokol. Lepo so mislili na našo bodočnost bistriški Germani.

Slov. Bistrica. Narodni dom so knožno prekrstili iz »Austrie« v hotel »Beograd«. Na poslopju se blesti tudi že lep napis. Gostilno v hotelu Beogradu pa je g. Žuraj tako povzdignil, da ga je spremenil v res pravi Narodni dom, kjer gostje za nepredragi denar res kaj poštenega in dobrega dobijo. To se nam je zdelo potrebno javno pribiti, ker imajo sicer ravno Narodni domi to smolo, da dobijo vedno najslabše gostilničarje.

Iz Rogaške Slatine se nam poroča: Mnogo je še pri nas nemškutarjskih obrtnikov in trgovcev, ki še menda vedno čakajo na odrešenje iz ljubeja jim rajha. Pa ne bo nič! V nedeljo sedimo v gostilni pri J. Ogrizeku, pride natakarica, zahtevamo slovensko, pa dobimo nemški odgovor; zopet zahtevamo slovensko, pa nič odgovora. Na vprašanje, zakaj ne govori slovensko, pa dobimo odgovor od mlade frajle: »Ich verstein nicht-slowenisch.« Tudi dobro! A gostilničarju pa povemo, da je sedaj v Jugoslaviji in če hoče na ta način izzivati, mu tudi ni treba koncesije. — To si pa naj zapomnijo tudi drugi obrtniki in trgovci!

Rogaška Slatina. V nedeljo 10. avgusta prirede jugoslovanski akademiki veliko veselico in cvetlični dan v prid jugoslovanskih akademičnih menz. Spored je zelo pester in bogat in bode za obilo neprisiljene zabave v najvišji meri preskrbljeno. Plesa željni bodo našli dovolj prilike na plesišču, ki bode istotako na prostem. Svira tukajšnji orkester mariborske vojaške godbe pod znanim, izbornim vodstvom kapelnika g. Ferdo Herzoga. Za okrepcila bodo skrbeli bufeti, kojih vodstvo so prevzele požrtvalne narodne dame. Pokroviteljstvo je prevzela iz prijaznosti ga. Pipa Arko-Tavčarjeva. Pričakujemo, da prihitite ta dan v naše krasno zdravilišče iz bližne in daljne okolice vsi, ki hočete doživeti par veselih uric v prijetni domači zabavi. Med tukajšnjimi gosti, brati Srbi in Hrvati, vlada že sedaj veliko zanimanje za to prireditve. — Odbor.

Iz Oplotnice. Opozarjamo občinstvo, posebno pa še vdove ali družine po vjetnikih na razne sleparje, ki izvajajo na zvit način denar, obleko in druge vrednosti od ljudi! Tako je prišla dne 3. avg. neka ženska, približno 20 let stara, majhne in nasedene posave k posestnici Antoniji Lipuš v Oplotnico, češ, da je njen mož (o katerem pa ni nič gotovega, ali je padel ali je pa vjet) z njenim bratom pobegnil iz ital. vjetništva in da se nahaja sedaj v bolnišnici na Dunaju, naj mu pošlje z njenim bratom, ki se zopet vrne na Dunaj, nekaj denarja in če mogoče tudi obleko. Medtem, ko se je Lipuš za nekaj časa odstranila, ji je sleparka, ki trdi, da je iz Vurberga doma in da se piše Perko, izmaknila 160 K v denarju, 2 srebrni možki verižici, 1 srebrno zavratnico in poročni prstan. Imela je tudi več denarja seboj in je ponujeno ji nagrado odklonila.

Sv. Ana v Slov. gor. Slovenske gorice so bile in tudi ostanejo slovenske. A vendar se nahajajo v teh krasnih vinskih krajih še zagrizeni nemščurski otoki. Tako na pr. Sv. Ana. Ljudstvo je po pravici čisto slovensko, a njega vzgoja je bila nemška. Čudno se Ti bo videlo, kako to. Ali kratak odgovor! Saj ga nikdo ne pouči. Faktorji ki bi to delo lahko prevzeli, spijo,

Saj še vsako nedeljo sliši ljudstvo nemški evangelij iz prižnice in na praznik Sv. Ane celo nemško pridigo. G. kano-nik, mi smo v Jugoslaviji, ne pa v deželi lakote. Naše ljudstvo zna slovenski in ni mu treba švabski pridigovati. Sicer pa bi se zato tudi lahko malo pobrigal knezoškofijski ordinarijat. Proč s švabskim govorom, proč s švabskimi naredbami, proč sploh z vsem, kar nas spominja na kruto tlačanstvo. Živela Jugoslavija, to je sedaj naše geslo.

Zadnja poročila

Nadžarska pred razsulom.

LDU. Budimpešta, 5. avg. General Margarescu je izročil madžarski vladi načrt premirja, po katerem bi Rumuni ne zasedli cele Madjarske, s pogojem, da madjarsko vrhovno poveljništvo sprejme sledeče obveznosti: Oddati se ima ves vojni material razuntistega, ki je potreben za oboroženje 15.000 mož za vzdrževanje miru. Nadalje se imajo oddati vse tovarne, v katerih se izdeluje orožje in strelivo, potem 40% železniških vozil, 600 avtomobilov, 30% vse goveje in druge domače živine, 30% poljedelskih strojev, 20.000 vagonov žita, 10.000 vagonov koruze, 15.000 vagonov ječmena in ovs. Izpustiti se imajo vsi rumunski vojni vjetniki, talci in pribežniki, ki se nahajajo sedaj na Madjarskem. Razuntiga mora Madjarska trpeti vzdrževanje rumunske posadke zapadno reke Tise. Šele potem, če izpolni Madjarska te pogoje, bi se umaknile rumunske čete na vzhodno strau Tise. Rumunska vojaška misija v Budimpešti bode do odobritve mirovnih pogojev nadzorovala izvrševanje tega dogovora. Rok za odgovor na te predloge poteče 5. avg. o polnoči. Madjarska vlada je izročila angleškemu generalu Gordonu, ki načeluje bidimpeštanski antantni misiji, sledeči odgovor: Vsled uničevalnih rumunskih zahtev nam je nemogoče izpolnjevati pogoje določene in prevzete pri sklepanju premirja dne 11. nov. 1918. Zato izročamo odločitev zavezniškim državam, katere naj po svojih budimpeštanskih zastopnikih o rumunskih zahtevah meritorno odločijo.

Poslano.*

Opozarjam gđ. Emo Lebeničnik iz Zavodne, da bom zoper njo rad obrekljivega govorjenja sodno postopal in jo torej tem potom pozivljam, da ne prihaja več v bližino mojega stanovanja. Mislim da je lahko zadovoljna, če sem jo oblačil. Njene cele rodbine pa ne morem podpirati. Prosim vsakogar, da mi vsako žalitev s strani gđ. Lebeničnik naznani.

Celje, dne 6. 8. 1919.

Koštomaj Fran.
brivec.

* Uredništvo ne prevzame odgovornosti.

Kino Gaberje. Samo dva dni, četrtek 7. in petek 8. avg. se predstavlja velikanski film: **Gajus Julius Caesar.** Monumentalna historična drama v 6 dejanjih. Aleksander Veliki, Napoleon, Gaj Julij Caesar so trije možje v zgodovini, ki so zasanjali in se borili za vladno sveto. Te sanje in ta boji ki ga poznamo na kratko iz šolskih knjig o rimski zgodovini, je z monumentalno veličino podan v našem filmu. Ves potek Caesarjevega življenja, njegovih slavnih činov in tragedija njegovega konca . . . Mladenič še, je imenovan za rimskega prokonzula rač svojih neprekosljivih zmoglosti, s čemer se že začno zmagoslavni pohodi, kakoršnih svetovna zdodovina le malo pozna. Na čelu svojih legij prekorači premagavši nadčloveške napore, Alpe bije se z Galci, jih premaga in polož temelje za kulturo, s katero prvačij danes Francozi celemu svetu! Po tel zmagah mu domača zavist preti uničiti sad njegovega dela; pa Caesar se ne ukloni; z zmagoslavnimi legijami prekorači mejno rečico Rubikon z znanim besedami: Alea jacta est — kocka je padla in prisili Rim, da mu izkaže vs triumfatorske časti, ki si jih je priboril za domovino! Genijalno vlada rimsko državo, dokler v najlepši moški do ne pade, 132-krat zaboden od zavratni morilcev . . . Tudi ti, moj sin Brutus! so zadnje njegove besede, videč morilci njega, ki mu je bil najdražji svet . . .

„LASTNI DOM“

registrovana kreditna in stavbena zadruga z om. zav.

V CELJU
Prešernova ulica št. 15.sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po (3¹/₂%) tri in pol od sto**Karol Vanič, Celje** Prešernova ulica št. 15. Zaloga tu- in inozemskega manufakturnega blaga.**TRGOVINA, ORBT IN NARODNO GOSPODARSTVO.**

Dobava blaga iz inozemstva. V ministrstvu za prehrano se dela za dobavo večje množine blaga iz inozemstva. Doslej je došlo mnogo ponudb od zasebnikov, in sicer neposredno ali pa preko naše agenture v inozemstvu. Te ponudbe se proučujejo in v najkrajšem času se določijo dobave. Dokler ne dobi država velike množine blaga, ne bo konca draginje.

Napisi na železniških vagonih. Minister za promet je odredil, da bodo poslej vse železniške lokomotive in vagoni imeli za napis nastopne črke: D Ž SHS (Državna železnica SHS).

Povišane cene v brivskem obrtu. Z ozirom na to, da so brivci kljub vsestranski draginji za svoje delo le enkrat za malenkostno svoto cene zvišali in z ozirom na to, da so cene v brivskem obrtu v vseh drugih krajih večje, kakor tudi z ozirom na to, da je obstanek brivcev vsled vedno naraščajoče draginje resno ogrožen, so člani podpisane zadruge prisiljeni, da cene za postrežbo sedanjemu času primerno zvišajo. Nove cene, ki stopijo v veljavo 1. avg. 1919, so sledeče: Briti 2 K, briti in česati 2 K 50 v, glavo briti 4 K, glavo umiti 3 K, vrat briti 1 K, lase ostriči s strojem 2 K, na frizuro 3 K, lase kodrati 4 K, lase osušiti z aparatom 1 K, brke izvleči 60 v, prirezovanje brade 2 K. Vse druge zahteve se posebej zaračunajo. Za postrežbo izven hiše in striženje las v soboto, na praznik in dan pred praznikom se se računa dvojna cena. Brivnice so vsak dan odprte od 7. ure zjutraj do pol 13. od opl 14. do 19., v soboto in dan pred praznikom do 20. ure zvečer. Na praznik so brivnice odprte od 7. ure do 12. ure. Če delo trpi dalje, kakor so določene ure, se za pokritje stroškov cene primerno zvišajo. Vsak brivski mojster je proti globi dolžan, držati se omenjenih cen.

Izplačevanje kuponov vseh avstrijskih obveznic in zadolžnic je ministerstvo financ ustavilo. Gre za obresti od amortizovanih obligacij vseh predvojnih in vojnih dolgov bivše Avstro-Ogrske. Ustavitev velja, dokler se zadeva o dolgovih mednarodnopravno ne odloči.

Cene za letošnje seno in slamo. V četrtek dne 31. p. m. se je vršilo v Celju zborovanje Zveze trgovcev s senom na Spod. Štajerskem, katerega so se udeležili zastopniki vseh večjih senskih trgovin v deželi. Na zborovanju so se določile enotne nakupne cene za letošnje seno in slamo. Ugotovilo se je, da kupujejo nekateri prekupci seno po K 10.— do največ K 20.—, s čemur pa niso niti kriti stroški producenta vzpričo obstoječih delavskih mezd in splošne draginje. Po zaslišanju kmetijskih strokovnjakov in upoštevanju zahtev konzumentov se je sklenilo določiti nakupno ceno za seno največ na K 30.— postavljeno k trgovcu, za škopno slamo K 19.— in navadno slamo K 17.— meterski stoč. Cena je torej ostala ista kakor leta 1918. Ta nakupna cena je za organizirane trgovce s senom obvezna in ostane v veljavi do javnega preklica.

100.000 K za gospodarsko obnovo Srbije je darovala srbska banka v Zagrebu.

Pekarijo v bližini mesta ali v večjem trgu, event tudi pri večji fari se išče v najem. Pismene ponudbe na »I. D. Štorje št. 55.« 1130 2-2

KINO GABERJE.

Samo 2 dni. Četrtek 7. Samo 2 dni. petek 8.

Gajus Julius Caesar

Monumentalna historična drama v 6. velikih dejanjih. Nad 100000 sodelujočih

Zvišane cene.

Proda se nova hiša

s 3 sobami, hlevom, vinogradom in sadnim vrtom (20 minut od Celja). Vpraša se pri g. J. Krajšek, Breg št. 1. 1147 2-1

Proda se jako dobra molzna krava. Vpraša se pri Mariji Šribar, Sp. hudinja 14. 1

Hrana in stanovanje

se išče za dve učenki meščanske šole za šolsko leto 1919/20. Naslov se izve v upravnistvu Nove Dobe. 1142 3-1

Oskrbnik

omozen, ki se spozna pri konjih in vrtnem delu, dalje, dober kupovalec za seno in skladiščnik (magaciner), kateri se razume pri prevzetju in oddaji sena, se sprejme takoj pri Josip Kirbischu, Celje. 1144 1

Seno in slamo

velike in male množine, postavljeno v skladišče, kupuje Josip Kirbisch Celje, Benjamin Ipavčeva ul. 12. 1145 1

3 delavce

za stiskanje sena, z dobrim zaslužkom sprejme Josip Kirbisch Celje.

Kotel samostoječi 125 litrov, znotraj emajliran se proda. Celje, pri kapucinskem mostu št. 4. 1139 2-2

Prodajalka,

prvovrstna moč, se sprejme za manufakturni oddelek v trgovini z mešanim blagom 1135 5-2

I. Vizovišek v Žalcu.Službo v odvetniški ali notarski pisarni iščejo: **1 izvežban sollicitator in 2 stenografiji in strojepiski.** Društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov 1088 v Celju. -6**Steklenice**od konjaka z vsebino $\frac{7}{10}$ in $\frac{3}{10}$ kupi vsako množino **Drogerija „SANITAS“** Celje, Kolodv. ulica 5. Prevzamejo se tudi medicinske steklenice in lončki 1125 od raznih pomad. 3-3**Garje,** sibečico, kraste, lišaje uniči pri človeku in živini mazilo zoper srbečico. Brez duha in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo 6 K. — Po pošti 7 K poštne prosto. Prodaja in razpošilja s pošto **lekarna Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.** 615 34-25**Žična mreža**pocinjena, raznih debelosti se proda, **Srebotnjak, Ljubljana.** Kolodvorska ulica 31. 1097 6-4**Kosti**kupi vsako množino po najvišji ceni **Fr. Confidenti, trgovina, Celje, Zavodna** 1100 4-4**VOZ**težki parizer se zamenja z bolj lahkim s polširokimi kolesi pri **R. Stermecki, Celje.** 1129 2-2**Trstike (stukaure)**

kupuje »zadruga stavbenih podjetnikov za nabavo in izdelovanje stavbenega gradiva Zagreb, Starčevićev trg 7, ter prosi za brzojavne ponudbe. Brzojavni naslov: »Material Zagreb.« Telefon 12-32. 1137 2-2

Miši, podgane, stenicice in ščurki ter ves mrčesmora poginiti, če se vporabljajo moja preizkušena najboljša in povsod hvaljena sredstva, kakor: Za poljske miši 6 K, za podgane in miši 6 K, za ščurke 6 K, posebno močna tinktura za stenicice 6K, uničevalec moljev 3 K, prašek proti mrčesom 5K, tinktura proti ušem pri ljudeh 5 K, mazilo za uši pri živini 3 K, prašek za uši v obleki in perilu 4 K, tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalec rastlin) 3 K. Pošilja po povzetju **Zavod za eksport M. Jünker, 85-59 Zagreb 37, Peirinska ulica 3.****Rudeče maline**

za eksport kupuje »Balkan« trgovska, špedicijska in komisijska del. dr. Ljubljana, Dunajska c. 33. Prosi se natančno čne pismene ponudbe. 8-8

Vžigalice, koruzo, poper, kremo za čevlje itd., itd. ima po najnižjih cenah v zalogi **veletrgovina****Ant. Kolenc, Celje**

1115 3-3

Dolnoovčjo, kupi vsako množino po najvišjih cenah **veletrgovina R. Stermecki, Celje** 1121 8-2**Knjigarna, umetnine, Goričar & Leskovšek: Celje**

Zaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin na debelo in drobno.

GOSTILNA „ERANIBOR“

priporoča cenj. gostom najboljša domača vina ter vsak čas toplo in mrzlo kuh njo.

Za obilni obisk se priporoča **A. Robek.** 244 104-53**Dva močna in poštna trgovska učenca**z dobrimi spričevali iz boljše hiše išče **tvrdka Rudolf Pevec v Mozirju.** 1122 4-3**Občinskega tajnika**išče **mestna občina Slov. Bistrica.** Plača po dogovoru. Prošnje na mestno občino. 1134 2-2**Karol Loibner, Celje**

priporoča

špecerijsko blago ter vsakovrstne barve za obleke, s katerimi si lahko vsakdo barva vsakovrstno blago sam.

242 104-57

Naznanilo.

Prevzela sva v Celju

„Bufet“ na kolodvoru

in se priporoča slavnemu občinstvu in potnikom za obilen obisk.

Josip in Marija Majdič.

Sedlarska in tapezarska delavnica**J. Strelec**

Celje, Samostanska ulica št. 16. 245 104-60

Vsakovrstno mineralno vodo razpečava tvrdka**Ivan Ravnikar**167 104-77 **Celje**

trgovina s špecerijskim blagom, barvami in deželnimi pridelki.

ČEVLJARSKA DELAVNICA**Rud. Zontič**

Kocenova (Špitalska) ul. št. 2 (blizu kolodvora) izdeluje čevlje po najnižji ceni in solidni izgotovitvi. 46 104-58